

Handläggning av överklaganden

1 Inledning

I dessa anvisningar beskrivs handläggning av överklaganden som rör beslut som fattats vid Högskolan i Skövde (Högskolan). Syftet med anvisningarna är att klargöra vilka regler som gäller och – genom det – värna rättssäkerheten för Högskolans studenter, medarbetare och andra berörda. Den enskildes rätt att överklaga beslut är en viktig del av rättssäkerheten.

Vissa grundläggande förutsättningar gäller för överklagande. Ett beslut får bara överklagas av den som beslutet angår. En annan förutsättning är att beslutet har gått hen emot. Ytterligare en förutsättning är att beslutet kan överklagas (se avsnitt 2).

Nationell reglering av överklaganden som rör Högskolans verksamhet finns främst i anställningsförordningen, diskrimineringslagen, förvaltningslagen, högskoleförordningen och offentlighets- och sekretesslagen. Överklaganden sker i de allra flesta fall till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH). Anvisningarna beskriver därför handläggning av överklaganden i de fall där ÖNH är överinstans.

Anvisningarna har sin grund i den vägledning för handläggning av överklaganden som sammanställts av Universitetskanslersämbetet (UKÄ)¹.

2 Vilka beslut kan överklagas?

De beslut vid Högskolan som kan överklagas till ÖNH är följande:

- beslut om **anställning**, med undantag av beslut om anställning som doktorand eller som lektor vid en befordran (befordran från biträdande lektor till lektor)
- beslut att avslå en ansökan om **befordran från biträdande lektor till lektor**
- beslut om att en sökande inte uppfyller kraven på **behörighet** och beslut att inte göra **undantag från behörighetskraven** vid antagning till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå
- beslut om **tillgodoräknande** av utbildning och yrkesverksamhet
- beslut att **dra in resurser** för doktorands forskarutbildning och beslut att en doktorand inte ska få tillbaka resurserna
- avslag på begäran att få ut **examensbevis eller kursbevis**

¹ Högskolornas handläggning av överklaganden, Universitetskanslersämbetet 2018

- beslut att inte bevilja den som är antagen till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå **anstånd** med att påbörja studierna eller att fortsätta studier efter **studieuppehåll**
- avslag på ansökan om **särskilt pedagogiskt stöd** (och vissa andra beslut på den grunden att beslutet strider mot **diskrimineringsförbuden** eller **förbudet mot repressalier**)
- beslut att ge en studentsammanslutning **ställning som studentkår** eller beslut att en studentkår inte längre ska ha en sådan ställning
- beslut att stänga av en student som inte betalat sin **studieavgift**
- vissa beslut att avslå en **begäran om att Högskolan ska avgöra ett ärende** (enligt reglering i 12 § förvaltningslagen).

Andra överklagningsbara beslut som rör utbildning är *befrielse från obligatoriskt utbildningsmoment* och beslut att kräva tillbaka *utbildningsbidrag för doktorander*. Då vare sig obligatoriska utbildningsmoment eller utbildningsbidrag används i Högskolans verksamhet är inte dessa beslut med i uppräknningen ovan.

Överklagandehänvisning ska lämnas i de beslut som anges ovan. I överklagandehänvisningen informeras om hur ett överklagande görs. Beskrivning av hur Högskolans överklagandehänvisningar bör utformas framgår av avsnitt 4. Information om hur ett överklagande går till finns även på ÖNH:s webbplats (www.onh.se).

Det är inte Högskolan som ska bedöma om beslutet i fråga är överklagningsbart eller inte. Det är istället ÖNH som bedömer om beslutet kan överklagas. Detta tydliggörs även i handläggningsordningen nedan (se avsnitten 3.1 och 3.3).

Överklagandenämndens beslut kan inte överklagas.

Annan överinstans än ÖNH

Disciplinnämndens beslut om disciplinära åtgärder – avstängning och varning – kan överklagas till förvaltningsrätten. Vidare kan beslut om att inte lämna ut allmänna handlingar överklagas till kammarrätten. Då dessa anvisningar begränsas till de ärenden där ÖNH är överinstans (se avsnitt 1) behandlas inte överklaganden som rör disciplinära åtgärder och utlämnade av allmän handling.

3 Handläggningsordning

I detta avsnitt beskrivs den handläggningsordning som normalt ska följas vid överklaganden.

Ansvar för handläggningen följer den ansvarsfördelning om gäller för de beslut som kan överklagas (se avsnitt 2). Vem som ansvarar för besluten framgår av Högskolans arbetsordning och underliggande delegationsordningar.

3.1 Överklagandet kommer in till Högskolan

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Det ska ställas till överinstansen (ÖNH) men ska lämnas till den Högskolan (den myndighet som meddelat beslutet).

Skrivelsens tekniska form spelar inte någon roll, till exempel kan överklagandet inkomma via e-post. Högskolan kan inte kräva att en särskild blankett ska fyllas i för överklagandet.

Om det är osäkert om en inkommen skrivelse är ett överklagande eller inte kan Högskolan fråga den som skickat in skrivelsen vad avsikten med den är. Högskolan får dock inte påverka avsändaren på något sätt, se nedan. Går det inte att i rimlig tid få klarhet i syftet med skrivelsen bör Högskolan behandla den som ett överklagande, om den innehåller en begäran om att ett beslut ska ändras.

Efter det att ett överklagande inkommit ska Högskolan först överväga om det finns anledning att rätta eller ändra sitt beslut (se avsnitt 3.2). Därefter ska Högskolan pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid (se avsnitt 3.3).

Avvisning eller avskrivning

Avvisning av ett överklagande får inte ske av andra skäl än att det inkommit för sent (se avsnitt 3.3). Det är inte Högskolan som ska bedöma om beslutet i fråga är överklagningsbart eller inte. Denna bedömning görs av ÖNH.

Högskolan får heller inte avskriva ärendet om klaganden återkallar sitt överklagande. Om en klagande tar tillbaka sitt överklagande ska frågan hanteras av ÖNH, dvs. återkallelsen ska vidarebefordras till ÖNH. Det gäller även om Högskolan inte har hunnit överlämna ärendet till ÖNH.

Högskolan ska inte ta kontakt med den klagande för att informera den om beslutet och för att diskutera den klagandes önskemål, i syfte att sedan kunna avskriva ärendet. Högskolans agerande får inte uppfattas som att Högskolan talar om för den klagande att överklagandet är meningslöst – vilket skulle kunna innebära att den klagande upplever en press att ta tillbaka sitt överklagande.

3.2 Ändring av beslut efter överklagande

Högskolan är skyldig att ändra ett överklagat beslut som den har meddelat om den anser att:

- beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har inkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning och
- beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part.

Om dessa förutsättningar är uppfyllda ska Högskolan själv ändra det överklagade beslutet och då antingen ge klaganden fullt eller delvis bifall. Om bedömningen är att förutsättningarna inte uppfylls är det istället ÖNH:s ansvar att pröva om beslutet ska ändras.

Högskolan har kvar sin skyldighet att ändra ett felaktigt beslut fram till dess att överklagandet är överlämnat till ÖNH. Efter detta får dock ändring inte göras. Högskolan får heller inte fatta ett nytt beslut som gäller samma sak som det som ÖNH håller på att pröva.

Ärenden som rör anställning och avslag på befordran

Observera att överklaganden som gäller anställningsärenden är så kallade flerpartsärenden. Detta innebär att om beslutet ändras enligt den klagandes önskemål kan detta bli till nackdel för en annan enskild part. Högskolan kan därför inte ändra ett sådant beslut.

När det gäller ärenden som rör avslag på ansökan om befordran från biträdande lektor till lektor är det dock annorlunda då det där bara finns en part. Högskolan får därför ändra beslut i sådana ärenden.

3.3 Har överklagandet kommit in i rätt tid?

När Högskolan har tagit ställning till om det finns skäl att ändra beslutet ska en så kallad *rättidsprövning* göras, dvs. avgörande om överklagandet har inkommit i rätt tid. Med *rätt tid* menas den frist på tre veckor som regleras i förvaltningslagen.

Överklagandet ska ha inkommit inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick ta del av beslutet. Det kan i vissa ärenden vara svårt att avgöra vid vilken tidpunkt den klagande har fått ta del av beslutet. Om osäkerhet råder ska Högskolan som regel utgå från att överklagandet har kommit in i rätt tid.

Rättidsprövningen är särskilt viktig i anställningsärenden, eftersom ärendena är flerpartsärenden (se ovan). För sådana ärenden gäller att överklagandetiden börjar löpa från den dag då information om beslutet lämnats på Högskolans anslagstavla.

Om överklagandet har inkommit i rätt tid ska Högskolan skyndsamt överlämna ärendet till ÖNH (se avsnitt 3.4).

Avvisning av överklagande som inkommit för sent

Om överklagandet har kommit in för sent ska Högskolan som huvudregel fatta ett formellt beslut om att överklagandet inte tas upp till prövning (avvisning).

Om Högskolan beslutar att avvisa ett överklagande på grund av att det inkommit för sent är Högskolan skyldig att underrätta klaganden om beslutet. Klaganden ska också få information om hur beslutet kan överklagas. Den enskilde har nämligen rätt att till ÖNH överklaga Högskolans beslut om avvisning av överklagandet.

Avvisning av överklagande får inte göras om förseningen beror på att Högskolan inte lämnat en korrekt överklagandehänvisning (se avsnitt 4). Vidare får avvisning inte ske om överklagandet inkommit till ÖNH under överklagandetiden².

Även om överklagandet inkommit för sent och avvisas kan Högskolan ändå ändra det beslut som överklagas – om Högskolan anser att det finns anledning till ändring (se avsnitt 3.2). Ett sådant ärende överlämnas dock inte till ÖNH.

3.4 Överlämnande till ÖNH

Högskolan ska skyndsamt överlämna överklagandet, tillsammans med övriga handlingar i ärendet, till ÖNH – förutsatt att avvisning inte har skett, se avsnitt 3.3.

² Ett överklagande som inkommit till ÖNH vidarebefordras av ÖNH till Högskolan, med uppgift om vilken dag ärendet inkommit. Högskolan ska då handlägga ärendet på samma sätt som om överklagandet hade kommit in direkt till lärosätet.

Skyndsamt innebär, enligt uttalanden från Justitieombudsmannen (JO) i flera ärenden, att överklagandet normalt ska överlämnas inom en vecka. För att någon tvekan inte ska råda om överklagandet har kommit in i tid (se avsnitt 3.3) är det lämpligt att på något sätt ange (till exempel i missivet till ÖNH eller direkt på överklagandet) att det inkommit i rätt tid. Information om handlingar som ska bifogas överklagandet och hur ärendena ska skickas finns på ÖNH:s webbplats (www.onh.se).

Om en högskola – trots att den har bedömt att överklagandet har kommit in för sent – ändå överlämnar överklagandet till ÖNH lämnar ÖNH tillbaka ärendet den aktuella högskolan. Högskolan i fråga ska då göra en förnyad rättstidsprövning.

Ett överklagande kan inte göras innan ett beslut i ett ärende har meddelats. Om ett överklagande har kommit in i förväg bör det omgående vidarebefordras till ÖNH tillsammans med en uppgift om att något beslut ännu inte har meddelats i det aktuella ärendet.

Även ärenden där överklagat beslut ändrats ska överlämnas till ÖNH

Om Högskolan själv ändrar ett beslut som överklagats (se avsnitt 3.2) ska den även lämna över det nya beslutet till ÖNH tillsammans med överklagandet och övriga handlingar i ärendet. Detta är en nyhet i förhållande till vad som gällde enligt 1986 års förvaltningslag. Enligt den tidigare lagen behövde ett överklagande inte lämnas över till ÖNH om Högskolan själv ändrade beslutet på det sätt som den klagande hade begärt.

Överklagandet ska i den här situationen anses omfatta Högskolans nya beslut. Klaganden behöver alltså inte överklaga det nya beslutet för att det ska omfattas av ÖNH:s prövning. Det blir ÖNH:s sak att avgöra i vilken utsträckning klagandens önskemål får anses tillgodosedda genom Högskolans ändringsbeslut.

Yttrande till ÖNH

När Högskolan överlämnar ett överklagande till ÖNH behöver den ta ställning till om den också ska bifoga ett eget yttrande över överklagandet. ÖNH lämnar information om vad ett yttrande bör innehålla på sin webbplats.

Någon direkt skyldighet att bifoga ett yttrande föreskrivs inte i förvaltningslagen. Högskolan får avgöra från fall till fall om den ska bifoga ett yttrande. Det kan till exempel handla om att förtydliga en beslutsmotivering eller kommentera en ny omständighet som klaganden hänvisar till. Framför allt är det önskvärt att yttrande bifogas om Högskolan kan förutse att den annars får tillbaka ärendet på remiss.

Även om Högskolan bedömer att det är lämpligt att bifoga ett eget yttrande får det enligt JO:s praxis inte medföra att tiden för överlämnandet utsträcks med mer än några dagar. Högskolan måste prioritera handläggningen av överklaganden.

Om Högskolan inte hinner sammanställa yttrandet inom den vecka som JO anser att överklagandet ska överlämnas inom, kan yttrandet skickas senare. Högskolan kan då, vid överlämnandet av överklagandet, ange inom vilken tid yttrandet kommer att skickas till ÖNH.

4 Överklagandehänvisning

När en part underrättas om innehållet i ett överklagningsbart beslut som fattats av Högskolan ska parten även underrättas om hur överklagandet går till. Detta görs genom att beslutet innehåller en så kallad överklagandehänvisning.

I överklagandehänvisningen ska parten informeras om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll samt till vilken instans överklagandet ska vara ställt, vart överklagandet ska skickas och inom vilken tid överklagandet ska ha kommit in till Högskolan.

Nedan anges rekommendationer för text i överklagandehänvisningar i överklagningsbara beslut som fattas vid Högskolan:

Rekommenderad överklagandehänvisning i ärenden som rör beslut om anställning och befordran

Beslutet kan överklagas hos Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH). Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen anges det som överklagas, den ändring av beslutet som önskas och de skäl som åberopas som stöd. Överklagandet adresseras till ÖNH men sänds till Högskolan i Skövde, Registrator, Box 408, 541 28 Skövde. Högskolan i Skövde måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag då information om beslutet lämnades på Högskolans officiella anslagstavla. Den officiella anslagstavlan finns i hus G, våning 1, Högskolevägen.

Rekommenderad överklagandehänvisning i beslut som rör övriga ärenden som lämnas till ÖNH

Beslutet kan överklagas hos Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH). Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen anges det som överklagas, den ändring av beslutet som önskas och de skäl som åberopas som stöd. Överklagandet adresseras till ÖNH men sänds till Högskolan i Skövde, *namn på ansvarig enhet/funktion*, Box 408, 541 28 Skövde, inom tre veckor från den dag då klaganden fick ta del av beslutet.

5 Ikraftträdande

Dessa anvisningar för handläggning av överklaganden gäller från 2020-03-10.